

Töölise Hääl

Eestimaa Töölisühingute Keskliidu Häälkandja

Nr. 1/2

Mai 1928

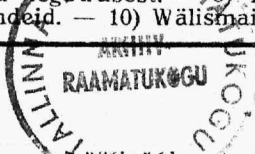
I aastakäik

Tellimise hind postiga:
 Aastas 120 senti
 6 kuu peale 60 " "
 3 " " 30 " "
 1 " " 10 " "
 Tellimisi võtavad vastu kõik postkontorid ja ametiühingud.

Ilmub 2 korda kuus.
 Aadress: Tallinn, V. Pärnu mnt. 31.
Tänane number 10 senti.

Kuulutuste hinnad:
 1 lehekülj. 20 kr.
 1/2 " 10 " "
 1/4 " 6 " "
 1/8 " 3 " "
 Teksti ees ja testis —
 50% kallim.

Sisukord: 1) Meie tee. — 2) E. Töölisühingute Keskliidu 1. mai läkitus. — 3) L. Johanson Käesolevast palgawõitlusest. — 4) Rahvusvahelise Ametiühisuste Liidu protest 8-tunnilise tööpäeva kokkuleppe muutmise puhul. — 5) E. Töölisühingute Keskliidu esimene kongress. — 6) Eesti-Läti-Soome Ametiühingute Liit loodud. — 7) Ülewaade E. Töölisühingute Keskliidu tegevusest. — 8) Ametiühinguline Tartu. — 9) Ametiühingu kultuurilisi ülesandeid. — 10) Välismaisetest ametiühingutest. — 11) Teateid ametiühingutest.



Meie tee.

Handwritten signature: J. J. J.

Eestimaa Töölisühingute Keskliidu häälkandja „Töölise Hääl“ astub täna, rahvusvahelisel tööliste ühistunde päeval — 1. mail esimest korda lugejate ette. Mitte juhuslikult pole walitud meie tee ajalikuks lähtepunktiks see päew. Nagu 1. mai on aastakümnete jookkul olnud kõikide kutsealaste töölistihtide, kõikide maade ja rahwaste töölistfondade jõe koondamispäewaks, nõnda tahab „Töölise Hääl“, alates oma elukaiku sel päewal, saada eesti ametiühingutesse organiseeritud töölistpere ühiseks häälkandjaks.

Wajadus ametiühingulise trükisfõna järele on kõikide maade tööliste keskel alati suur olnud. Saksa trükitöölised asutasid aastakümnete eest oma „Korrespondendi“ enne weel, kui tekkis trükitöölise liit; tubakatöölised kutsusid ühtaegu liidu asutamiseks ellu oma „Sõnumed“. Sedasama on teinud kõikide maade tööliste ametiühingud, nende keskliidud ja rahvusvahelised organisatsioonid.

Ka Eestimaa Töölisühingute Keskliitu koondunud proletaarlaste keskel jaadi trükisfõna wajadusest juba ammu aru. Eriti nüüd aga, kus pärast esimest kongressi ametiühinguline elu jõudlasti on arenema hakanud, ei saa Keskliit ilma oma häälkandjata enam üldse läbi.

Milline on „Töölise Hääl“ programm?

Selle kirjutawad meile ette Töölisühingute Keskliidu kongressi otsused. Käesolewast Keskliidu enesega tahab ka „Töölise Hääl“ rajada oma tegevuse klassiwoitluse põhimõtete alusele, õhutades ja arendades rippumatut ja wabaametiühingulist liikumist.

„Töölise Hääl“ tahab tuua põhimõttelisi artikleid sotsiaalpoliitilistest küsimustest, sotsiaalseadusandlusest ja töökaitsest.

Kuid meie erilise tähelepanu osaliseks saawad puhtametiühingulised küsimused. Meie tööliste laialistes hulkades ei saada weel aru ametiühingute tähtsusest, ei tunta ametiühingulise woitluse põhimõtteid, mille tagajärjel kaldutakse kergesti astuma samane, mis ei wii mitte edasi, waid toowad ainult töölistkonnale kahju. „Töölise Hääl“ tahab selgitada neid raskeid probleeme ja juhtida hulkauid suunas, mis wiiwad neid woidust woiduni.

Iga organisatsioon, eriti aga töölistklassi majandusliku woitluse organisatsioon, woib olla piisaw ja areneda tugewaks ainult siis, kui organisatsiooni üksikute lülide — liikmete wahel on alaline tihe side. Seesuguseks waimliseks sidemeks tahab kujuneda ka „Töölise Hääl“ sel

teel, et ta hakkab tooma täpseid ja dägeid teateid Kesfliidu ning ametiühingute tegewusest, statistilisi andmeid nende arenemiskäigust, ülewateid töö- ja palgatingimustest ning wõitlustest töölistkonna olulorra parandamise eest.

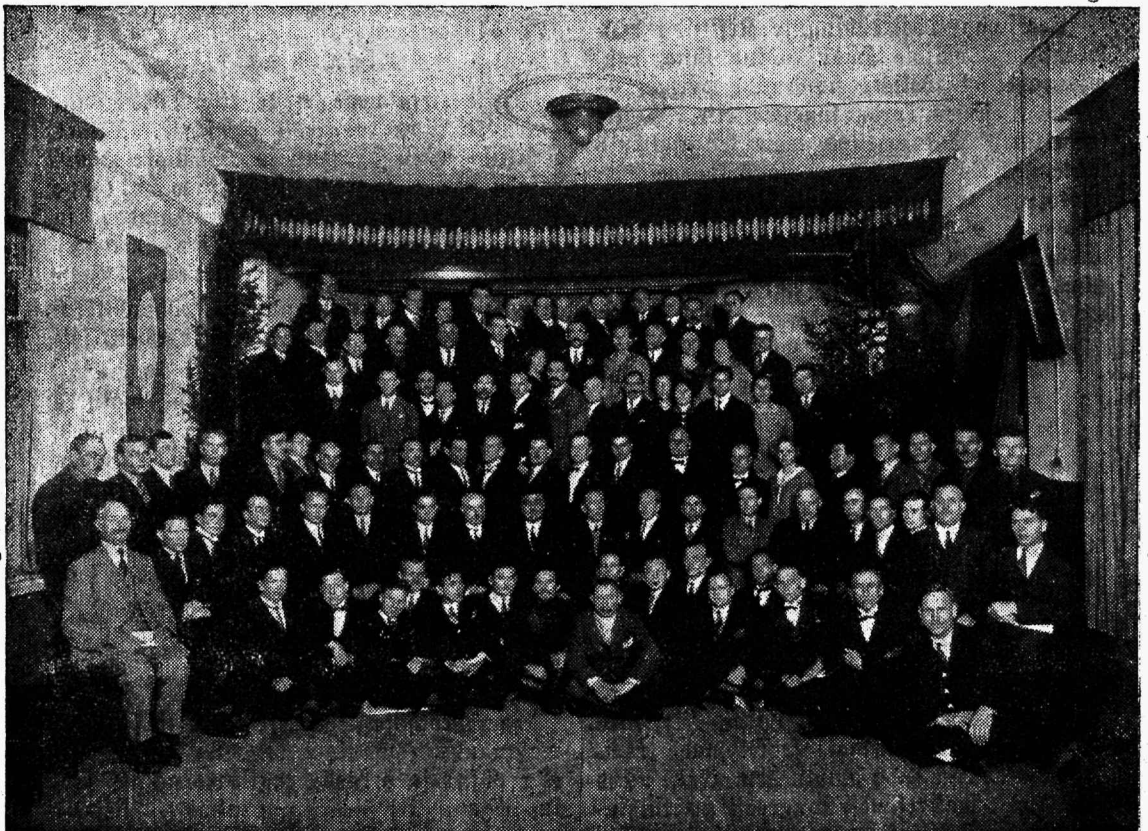
Wäärilist tähelepanu tahame pöörata ka teiste maade ametiühingute tegewusele ja wõitlusele, eriti meie naabermaades, kust meil nii palju õpida.

Kuid „Tööliste Hää“ pole ainult Kesfliidu juhatusse ja toimetusse eneseawalduse organiks, waid Kesfliidu kuuluwate organisatsioonide liikmete mõttewahetuse kohaks. Kõik, mis ametiühinglast huwitab, mis teda kaswatab ja liikumise arenemisele on kasulik, — peab aset leidma Kesfliidu häälekandja weergudel.

„Tööliste Hää“ ei taha olla wõistlejaks üksikute ametiühingute wõi kutseühingute häälekandjatele, nagu „Trükitööline“, ega Haigekassade liidu häälekandjale „Töö ja Ter-

wijele“, millel igapähe oma erialad; „Tööliste Hää“, kui Kesfliidu organ, ei saa juweneeda üksiku kutseala peenjustesse — see on ja jääb iga tööstusharu ametiühingu organiks oma asjaks. Meie ülesandeks olgu ametiühingulise liikumise ühtlustamine, üldiste sihtide rajamine, ametiühinglaste teoreetiliste teadmiste täiendamine ja laialistes hulkades arusaamise kaswamine ametiühingulise wõitluse wajadusest ning nende hulkade tõmbamine ametiühingutesse.

Toimetus püüab muidugi loogu oma jõuga täita seda raskest ülesannet, kuid see wõib forda minna üksi siis, kui organiseciritud, teadlikud hulgad jaks kaasa aitawad. Teetage oma häälekandjat kaastöega, aidake seda lewitada organisatsioonidest weel eemal seiswate hulkade ridades, siis ei ole kahtlust, et „Tööliste Hää“ suudab mõjukalt wirgutada meie ametiühingulist liikumist.



Eestimaa Tööliühingute Kesfliidu esimene kongress tänawu jaanuaris.

Gestimaa Töölisühingute Refkliidu 1. mai läkitus kõigile Gesti töölistele.

Klassivennad ja -õed — proletaarlased! Töölised üle kogu maailma kogunevad rongikäitudeks punaste lippude all, kogunevad miitinguiks ja koosolekuiks oma võitluspiihal — 1. mail, et demonstreerida oma ühtekuuluvust, rahvusvahelise wendluse, üleilmilise rahu, 8-tunnilise tööpäewa ja teiste nõuete eest, et demonstreerida jotsialistliku ühiskonna torra eest ja kapitalistliku kurnamiskorra wastu. 1. mai — see on töowäe jõudude üleilmilise ülewaaatuse, nende katsemobilisatsioonijärgse suurpäewa.

Mates wäitjelt, nagu sinepiwa, on tööliskliitumine aastakümnete kestes paisunud määratuks jõuks rahvusvahelises elus ning iga aastaga on järjeft kasvunud nende tuhandete ja sajatuhandete proletaarlaste hulgad, kes töörahwa suurpäewal kogunevad oma werewate võitluslippude alla.

40 aastat tagasi otjustas Uue-Idma töölisklass panna toime 1. mail tööliste meeleawaldus ja kuulutada see päew proletariaadi võitluspiihaks. Sa aasta hiljem otjustas Wana-Idma töölisorganisatsioonide Pariisis kokkuastunud kongresski: 1. mai olgu üleilmiline töörahwa piiba. Kongress kutsus üles kogu ilma töölisi panema toime meeleawaldusi ja rongikäite sel päewal.

Sa juba järgmisel aastal wõis töölisklassi võitluse tulijem õhutaja — hallpea Friedrich Engels rõõmustada: „Täna peab Ameerika ja Euroopa töörahwas oma esimest forda wäljakutjutud wägede ülewaaatust, kes seisawad sõjawalmis — ühise eesmärgiga, ühise lipu all, ja see peab awama kõigi maade kapitalistide silmad, et kõigi maade töölised on ühinenud.

Seltsimehed ja seltsilised! On kuulunud palju aega ja aastaid, sest jaa-dil, nende kestes on säilinud ja kõwennud proletariaadi võitlustahe. On tuhandeid meie wendi-õdeid, kes on langenud jelles võitluses. Rantud raskused ja õhwrud ei ole juutnud hei-

lutada töörahwast ega murda ta usku, et tema päralt on tulewik. Ei wäginwald ega werewalamine pole jaksanud peatada proletaarse võitluswäe riinnakut oma lähemate ja kaugemate ideaalide teostamijeks, proletariaadi, kes teab, et tal on wõita kogu maailm, kaotada ainult ahelad.

On säilinud jelles võitluses ükka wutena kaks wana põhinõuet proletariaadi 1. mai lippudel:

8-tunniline tööpäew kõigile palgata töölistele!

Rahu rahwaste wahel!

Sa kui tänawugi kõigi maade töölised kogunevad mainemeleawaldusteks, on need kaks põlist hüüdsõna jälle nõuete tulipunktiiks. Washingtoni konwentsioon 8-tunnilise tööpäewa kohta on hädaõhus —

elagu Washingtoni konwentsioon!

Kõlab tänawu igalt maalt ja riigist. Organiseeritud töölisklass ei tohi lasta teostada Inglise wanameelse walitsuse katjet murda Washingtoni konwentsiooni. Rahvuswahelise rewastuse palawiku wastu demonstree-rib töölisklass

rahvuswahelise rahu nõuet.

Gesti töölisklass ühineb töörahwa võitluspiihal teiste maade proletariaadi nõuetega. Ei ole meilgi weel leidnud seadusandlikult kinnitust

8-tunniline tööpäew.

Meie weel kaugel

inimwäkilise ülespidamise kindlustamisest.

Elukalliduse tõus, madalad palgad, tööpuudus, üldine wiletus ja häda, see on meie osa tänapäew. Meie töökaitseadused on puudulikud, hoolakanne armetu.

Uga kas tohib see kõik meid heidutada, kas õigustab see meid loobuma võitlusest oma olukorra parandamise eest.

Majandusliku wilethuse ja poliitilise hurme kiuste jatkab Eesti töölisklass oma wõitlust, koondab ridu ja kogub jõudu. Tööliskitumine kasvab ja terweneb. Raputatakse maha rammestaw loidus ja koondutakse järjest tihedamalt ühesiloodud keskkorralduse — Eesti Tööliskitumise Keskkomitee ümber. Palgawõitlus wõtab hoogu.

Trükitöölised on asunud ülemaalsele streigile. Neile on järgnenud pealinna rätsepatöölised. Kogu töölisklass temwitab 1. mail oma wõitlewaid wendideid:

Onn kaasa, jelttimehed! Streik wõidurikka lõpuni!

Töölisklass teab, et trükitööliste ja rätsepatööliste palgawõitluse wõit on üheteaegu

Kogu Eesti töölisklassi wõit!

Selttimehed ja jelttimehed! 1. mail kutsub meid kõiki punaste wõitluslippude alla, kutsub meid koosolekuile, kutsub meid weendele: ainult wõitluses omandame oma õigused! Andku

wõitluspiha tõuke, et wirgutsid ja tuleksid kaasa needki, kes siamaani on seisnud eemal tööliskitumisest.

Kõik töölised ametiühingutesse!

Muutugu hulgalisteks ja tugewateks kõik ametiühingud, arenegu nad tõsisteks töölise wõitlusorganisatsioonideks, jaagu nad jõud, mille abil Eesti töölisklass suudab enesele kätte wõidelda paremaid töö- ja palgatingimusi!

Elagu Eesti ametiühinguline liikumine!

Kadugu kapitali ülewõim ja tööliste kurnamine!

Juunwäärilist töötaja kõigile tööliste!

Töötatöölistele tööd wõi toetust!

Elagu 1. mai — töölise wõitluspiha!

Elagu tööraha wendlus!

Elagu rahwuswaheline raha!

Elagu 8-tunniline tööpäew!

Elagu Rahwuswaheline Ametiühingute Liit!

Eestimaa Tööliskitumise Keskkomitee.

Käesolewast palgawõitlusest.

Mõningaid iseloomulikke nähtusi Eesti ülemaalse trükitööliste ja Tallinna rätsepatööliste streigi puhul.

Töölisklassi mõjuwamaks wõitluswahendiks töötajate ja palgaolude parandamiseks on ja jääb koalitsioon. Ka Eestis, jelles mees riigis, kus kapitalistliku korra pahed ikka järjest terawamal kujul enamat avaldawat, pole töölistel muud enesekaitse abinõu. Sotsiaalheadusandlus ja wabariigi walituse tegutsemine töölisklassi seisukorra parandamise alal on õnnetunud wähewiljakaks. Palgad ja töötajate tingimused on jäänud siin halwemaks, kui teistes riikides, wälja arwatud mõni taha jäänud maa. Seadusandlisel teel töö-hoolekandeminiistriumile palgaolamäärade maksmapanemise õiguse andmise katse äpardus: parlament ei pooldanud. Palgad on jäänud Eestis ka enam-walitsuseeritud kutsealadel üldiselt, wäljaarwatud wähesed erandid, alla elatismiinimumi.

Eesti töölise palgawõitlust takistab tu-

gewate ja kogunenud organisatsioonide puudus. Ametiühinguline liikumine on siin liig noor ja alles ebapopulaarne. Wõrdlemise wähe tööliigi on veel koondunud oma kutseala ühingu ümber. Selle tagajärjel puuduwad ka veel kollektiivlepingud, mis sõlmitud kutseühingu ja töösturi wahel. Palgad on difteeritud töösturite organisatsiooni poolt. Laialdane töötaolu ja Wene pagulaste kõrge arv ei ole siin oma mõju avaldamata jätanud. Ainult kahel kutsealal, kus tugewamad ametiühingused — trükitöölistel ja rätsepatöölistel, olid õigalt kollektiivlepingud.

Mõlemate kutsealade töölised on otsusele tulnud, et feniste paljadega edasi elada on enesetappimine. Kaaluti seisukorda ja esineti palgatõrgenduse nõudmisega: trükitöölistel nõudsid 30-protsendilist liija, rätsepatöölistel uusi tariife. Piiriti ettewõtjatega läbirääki-

mistel kofku leppida. Kuid see ei läinud forda: ettevõtjad triikitööstuses olid täiesti vastutulematud, rätsepatööstuses ei võtnud laagr töö vaheltkauplejad uusi tariife vastu. Töölised hünniti ettevõtjate poolt viimast ja raskeimat võitlusvahendit tarvitama: Triikitöölised algasid streiki 20./21. märtsi õffel kell 12, rätsepatöölised 15./16. aprilli õffel kell 12. Võitlus kestab edasi. Ta tulemusi ennustada on otstarbetu. Olgu märgitud ainult mõned iseloonulifud nähtused.

Käesoleva palgavõitluse juures avaldub töölise organisatsiooni tähtsus — nii sifemaalife, kui ka rahvusvahelife — ja need jõud kellega töölisklassil edaspidi väga arvestada tuleb, jõud, kes järjeft enam koonduvad, et luua ühife väerimma töölisklassi vastu. Ei jeija enam ühe tööfoja töölised vastamifi oma töösturiga, vaid töölise ülemaaline organisatsioon töösturite, ettevõtjate ülemaalife organisatsiooni vastu. Ühel pool triikitöölise liit, keda toetab rahvusvaheline proletariaat, ulatades wennafoe üle maailma paljude riigipiiride. Teine rahvusvahelife toetujeta oleksid pidanud triikitöölise foegi alla andma. Teisel pool — mitte ainult triikitöödada omantifud, vaid terve Eesti kapitalistide organisatsioon, kes solidaarne rahvusvahelife kapitalistide koondufeega. Teine wabrikantideft seljatagujeta ja nende toetujeta oleksid triikitöösturid juba töölise nõudmifi rahuldanud. Triikitöösturite selja taga jeijab — wiimjneni organiseeritud ettevõtjate ühifijõud, wabrikantide ühifjus, kaubandustööstuskoda ja walitjus. Wabest öeldakse, et walitjus olgu erapooletu. Selle peale tulekame meeie Brentano jõnu, et ettekujutus riigi walitjuseft, kes üle wõi kõrgemal erakondadest, on waid libatu ja weretu fantastiline mõttewõlgutus. Wiifugust walitjust pole olnud minewõifus, ega jaa olema ka tulewõifus. On täiesti loomulik, kui need klassid, kes teatud aegjõrgul omawad kõige juurema mõju, piilibwad jeda kasutada ka majandusliste hüifimuste lahendamifel.

Peale muu: riigitriikfoja juhatus on täiesti kontakfif ja üfsmeeieles eraettewõtjatega: ka talituswiif ei erine teiste omast mitte jüguigi.

Eestis on wiimastel aastatel kapitalistide ja waranduste koondummine jündinud kiireft korras. Warein oli igal triikfojal oma peremees, nüüd on ühed ja samad akfionäärid näiteks „Waba Maal“ ja „Ühifelul“. Triikfojade peakafionääride keskel on roh-

kefti kõrgemaid wõimufandjaid. Weel enam: samad akfionäärid ja tegelased on mõjukad ka teistel aladel. Näiteks üfs triikitöösturite juhtiwamateft meesteft on 5—6 aasta hooftul mitte ainult triikitööstuses enefe üles wipitanud, waid ka teistes ettevõtetes akfifid ja ojatähiti, mis mõju annawad, juurel määril omandanud: nii metalltööstuses, käfjätöökariplustes, erahatgemajas, juuremas kõrtfif ja murjal. Ühififud ettevõtjad ajawad igale poole oma katsejõured ja — liitummine ulatub järjeft kaugemale: ojatühijus, jündikaat, trust. Ühine wäerind töölisklassi vastu tugetub.

Eesti kodanline ajakirjandus on alati jeismud mõjuwõimjate kapitalistide teenitjuseft, on ka praegu. Töölise nõudmiste wastu kasutatakse jeda ajakirjandust wiimase wõimuluseni: töölise nõudmifi nimetatakse põhjendamatuks, töölifi mõnitatakse, töölise organisatsioon kahtlustatakse, mangutakse riigiwõimu mäljaastumist töölise terrorijeerimifeks jne. Sama ajakirjandus piilib ka jeltskonnas töolistewastast meeieolu tekitada ja jellel on tagajõrgi: üegi Eesti kodanlifed üliõpilased on oma waenu juba avaldanud töölisklassi olukorra paranduspiiliele.

Streigi puhul avaldub ka ühe erakonna õige nägu: see on tööerakond, kes oma algupäewil ehtis ennast ka töölifõbralikufe riitega. Need hülfud on tal juba ammu kulunud. Ja töökaitje seaduste ägedamad wastafed ja ojatamamad mahamatjad on pärit just sealt leerift. Oma noorkapitalistide ja noortõufifute ilmawaetega on ka töölisklassile kardetawamaks ja kawalamaks waenlajeks. Sinna erakonda kuulub ka tööliswastaje wäerimma üfs ülemjuhftidest, kellel piilib on töölise kollektiwõepinguid täiesti kaotada, töölise organisatsiooni lõhkuda. Kukulijes korras piilib ka hüalifitseeritud töölifi asetada fergelt wäljaõpetatud afejõududega: enefetundeta käiskawannute, tütarlaste, poififeste ja tööliswacemliste haritlastega.

Streigimurdjateks on mobilifeeritud triikfojadesse mitmest kutsealalt: ajakirjanikke, üjeõranis kaitseleiteenijaid, triikfojade juhtiw personaal ja kutsealalifed streigimurdjad.

Kutsetöölifefft streigimurdjad on enamifus elufutfehifed, kes ka warem on streiki murdmud. Siis need, kes oma libeda keele läbi wõerimale kohale pääsenud. Paistawad jilma ka mõned endifed ametiühifufe ja hai-

gefasjade tegelased: ei kannata tuleproovi wälja. Et pundi jä pärast teegi oleks trükitöölisest streiki murdma läinud, jelle kohta pole näiteid. Streiginurdjad on jõnkamad inimesed, terwel real neist on finniswara; nad arwawad, et neid töölisklassiga ühised hwaad enam ei jee: nad on töölise keskelt wälja hõudnud. Streiginurdjateks on püütud tulla ka teistele tööaladele warem walgunud endiseid trükitöölisi; osalt on jee ka fõrda läinud, osalt mitte. Streiginurdjate keskelt on wäga juur protjent alawäärtusliisi, wähearenenud töölisi, joomareid ja pätte. Naiststreiginurdjad on jageli edewad ja põhimõteteta ruualakased, kes ihegi felgivad oma teoga.

Töötõingimused streiginurdjatel pole jõudjamaad, kui enne ostus-töölisel: palk on neilgi alla elatismiinimumi, tööpäew ülearn pikk, jekt töökaitse jeadusi ei peeta, kuma tööinspektsioon nõrk on ega oma ülesannet ei täida.

Streikivate töölise keskelt walitseb rahulik meel ja kannatus. Kuigi töölised ühes perekondadega tunnewad pundust, siiski on nad ustawad oma organisaatsioonile. Nad nõistawad, mis neil kaotada on. Ja see annab neile jõndu ja sitkust, jee hoiab distsipliini. Kaalul pole mitte ainult palk, waid

ka kollektiivoleping, ilma milleta muutuwad töölised ettevõtjate mängukanniks, õigusteta orjadeks.

Streikivatele töölisele on oma solidariitekti awaldanud teiste kutsealade organisaatsioonid. Muud on leidunud ka lollikehi, kes läbi imbuud kodanlike iluwaatega ja pimestatud nende ajalehtede mürgiga, ning waeru awaldawad. On ju üldijelt Eesti töölise keskelt klassiteadwus weel wäike.

Trükitöölise ja rätsepatöölise palgawõitluses näeb iga mõtleja tööline, kui tähtis on töölisklassile just organisaatsioon ja jelle distsipliin. Wida tugewam organisaatsioon, jeda kindlam wõit.

Töölise palgawõitlus on — enese ja oma perekonna elu kaitsmine, on wõitlus alatoitluse, termiswastase eluviisi, haiguse ja surma vastu.

Töölisklassi palgawõitlus on — kultuurwõitlus, millel sihtis suure rahwaosa terwislike ja waimlike taapariina tõstmine. Wida paremad palgad, jeda enam saab rahwas aja kultuurwäärtustest ja saawutustest.

Seega on töölise organisaatsioonis, mis tagab palgawõitluse lordaminekut, kui kultuuri teguril ülijuur tähtsus rahwa ja riigi beakäekäigule ja tulewikule.

L. Johanson.

Rahwuswahelise Ametiühisuste Liidu ja 25 riigi ametiühisuste liitude protest 8-tunnilise tööpäewa kokkuleppe muutmise puhul.

Rahwuswaheline Ametiühisuste Liit ja temasje kuulwad 25 riigi ametiühisuste liidud pöörasid Rahwuswahelise Töötõimkonna

nõufoogu poole, kes 39-daks istungiärguuskokku astus, järgmise protestiga Inglise walituse ettepaneku puhul 8-tunnilise tööpäewa komventsjoni rewideerimisele wõtmise asjas.



Joh. Sassenbach — Rahwuswahelise Ametiühingute Liidu (Amsterdami Internatsionaali) sekretär. Wiibis Balti riikide konverentsil Riias.

„Teie 39-da istungiärgu awamise puhul pöörab rahwuswaheline ametiühisuste liit ja temasje kuulwad üleriiklikud ametiühisuste liidud 14 miljoni organiseeritud töölise nimel Teie poole, et Teie tähelepanu nõufoogule esitatud Washingtoni 8-tunnilise tööpäewa komventsjoni rewideerimise eelndu läbiwaatamisel järgmiste asjaolude peale pöörata:

Rahwuswaheline ametiühisuste liit ja organiseeritud töölised on rahwuswahelises tööbüroos lojalijelt kaasa töötanud, kindlasti usus, et nende kaastöö rahwuswahelise tööja jottiaalheadusandluse ülesehitamise alal mitte asjata ei ole.

Töölisklassi waatab Washingtoni 8-tunnilise tööpäewa kokkuleppe kui rahvusvahelise töö-eadusandluse nurgakivi peale. Selle rewideerimine Briti walitjuse esitajate poolt esitatud eelndu wainus tähendab kokkuleppe lõpulikku häwitamist.

Rahulepingu 13. peatüki on walitjuste peale pannud normaalsed kohustused. Washingtoni kabefjatunnilise tööpäewa kokkuleppe on esimene ja tähelepanuväärivaim jamm nende kohustuste täitmiseks. 28 walitjust on kokkuleppe poolt hääletanud ja jellega oma peale moraalise kohustuse wõtnud kabefjatunnilist tööpäewa wõi 48-tunnilist töönädalat Washingtoni konwentšiooni kohajelt läbi wiia. Seejama maksab ka tööandjate kohta, selle esitajast 17 riigi esitajad kokkuleppe poolt hääletasid. Lahtiütlemine moraalset kohustustest konwentšiooni ratifitseerida, abiks wõttes rahulepingu 13. peatüki jofistlikku tõlgitsemist, mündaks rahvusvaheliste töökonwerentide töö mõttetuks.

Kui kabefjatunnilise tööpäewa konwentšiooni rewideerimine Briti walitjuse poolt ettepanud fujul läbi wiiajse, kõigutaks see

tablemata tööliste njaldust rahvusvahelise tööbüroo vastu.

Alakirjutajad awaldawad jellepärast tunnimat joowi, et rahvusvahelise tööbüroo nndufogu igasuguse kabefjatunnilise tööpäewa kokkuleppe rewisjonu vastu oleks ja abinõud ning teid leiats, et nimetatud kokkuleppe ratifitseerimine kõigis riikides läbi wiidaks.

Nimult jeejuguine talitamine wõib töölisklassi njaldust rahvusvahelise tööbüroo wastu alal heida ja ainult jeejuguisel wiisil peawad walitjused nende poolt antud sõna: rahulepingu 13. peatüki wainus."

* * *

Protestile on alla kirjutanud Rahvusvahelise Ametiühingute Liidu sekretär J. o. h. S a s s e n b a c h ja Argentiina, Belgia, Bulgaria, Taani, Saksa, Eesti, Prantšuse, Inglise, Itaalia, Lõuna-Slaawia, Kanada, Läti, Luceburgi, Meemeli, Hollandi, Austria, Palostiina, Poola, Rumeenia, Rootsi, Hispaania, Schweitzi, Lõuna-Afrika, Tšehhoslowakkia ja Ungari ametiühingute festliitide esitajad.

Eestimaa Töölisühingute Refkliidu esimene kongress.

Pärast 1924. a. 1. detsembri katastroofi fulus hulk aega, enne kui meie häwitatud ametiühingulise liikumise ajemele hakkas juuri ajama uus töölisorganisatsioonide

wõrk. Peale trükitööliste ja rähjepatööliste ametiühingute, mis jäid wäijima, toibusid esimestena maatöölised. Juba 1926. aasta alguseks olid paljudes waldades tekkinud uued ühingud. Warsti moodustati ka üleriikline ühing, mille ojakondadeks astusid waldade ühingud. Maatöölisele järqnefid wabrikutöölised linnades, nõnda et 1927. a. alguseks oli juba koondunud organisatsioonidesse kauris salgakene töölihi.

Need uued ühingud, milliseid ajutasid teadlikumad ja arusaajamad töölispere liikmed, olid aga oma ideoloogia poolest hoopis lahkuminewad wanadest.

Kui enne 1924. aastat ametiühingutes wõis wandeseltliku fraseoloogiaga kõigata loorbereid, siis nüüdised ametiühingud jannesid tõstse, puhtametiühingulise tegewuse järele. Rewolutsiooniline sõnakõlmutamine ei suutnud enam kedagi kaaja tõmmata, jellest oldi tõstjelt peetunud. Ametiühingud tahtsid wabaneda kommunistliku partei üliwõimu alt, kes jeni oli ditteerimud neile ette



Rootsi Ametiühingute Liidu sekretär
Per Bergman.

Wõttis aja E. T. Refkliidu I kongressist.

iga saamtu ja ihtlasi määranud nende jaa-
tuse. — Nõnda tekkis rippumatu, wabaame-
tiühinguline liikumine. 1927. a. kewadpü-
hade ajal peetud ametiühinguline konverents
kuulutas ametiühingulise tegevuse aluseks
Rahwuswahelise Ametiühingute Liidu põhi-
mõtted, jättes Liitu astumise küsimuse lah-
tiseks, sest ametiühingud ei olnud veel lõpu-
lõppu seiskkohta wõtnud.

Järgnes jälle aasta wiljakat tööd. Uju-
tati uusi ametiühinguid, olemasolewate üh-
liikmete arv suurenes tuntawalt ning täna-
wu aasta alguseks wõidi juba kofku kutsuda
esimene täieõiguslik Kesfliidu kongress. Seks
ajaks oli Kesfliidu liikmeteks astunud orga-
nisaatsoonide arv juba tõusnud 74 peale ja
kongressil oli esitatud 56 — seega ligi kaks
kolmandikku. Nõnda wõime juba kongressi
wastuwaidelematult pidada eesti organisaat-
sioonide tööliskonna esitajaks ning tema
otstusi täiesti autoriteetseteks.

Rahklemata tähtsana ja eesti ametiühin-
gulise liikumise juhtes suuremalatusliku küsi-
musena oli kongressil Rahwuswahelise Ame-
tiühingute Liiduga liitumise küsimus. Kuna
ametiühingud enne kongressi jelle päewakorra
punktis asjus oma peakoosolekul olid wõt-
nud kindlad seiskkohad, siis kujunes kongress
ainult nende otstuste summeerimiseks. Ja
siin selgus, et rõhuv enamus ühingute
poolt Rahwuswahelise Ametiühingute
Liitu astumist, wõttes muidugi ühes sellega
omaks ka Liidu põhimõtted. Kuna sel ot-
sul määratu suur tähtsus, siis awaldame
jelle siin täies ulatuses. See kõlab järg-
miselt:

„Gestimaa Töölisühingute Kesfliitu ku-
luwate töölisühingute 1. kongress otustab:

1) Tunnistada tarwilikuks, et Kesfliit
astuks Rahwuswahelise Ametiühingute Li-
idu liikmeks, ja kohustab Kesfliidu juhatus
astuma Rahwuswahelise Ametiühingute Li-
idu ees seks tarwilikke samme;

2) Lubada wõtta vastu Kesfliidu liikme-
teks ka need ühijusi, kes mingisugustel põh-
justel ei pea praegu tarwilikuks toetada Rah-
wuswahelise Ametiühingute Liiduga ühine-
mist — tingimusel, kui need ühingud tun-
nustawad ametiühingulise liikumise ahtlust
ja ei hakka töötama vastu Kesfliidu tegevuse
aluseks wõetud Rahwuswahelise Ametiühin-

gute Liidu põhimõtetele; wastasel juhtumi-
sel loetakse nad Kesfliidust wäljalangenuks,
arwates filmapilgust, mil awalikuks on saa-
nud nende wastutõõtamine Rahwuswahelise
Ametiühingute Liidu põhimõtetele.“

Selle otstuse wastuwaotmisega on ameti-
ühingud kuulutatud rippumatuks ühekski wo-
liitiliseist organisaatsoonist, on tehtud lõpp
wandejektliiksidele 1. detsembri taoliste
wäljaastumistele ning pandud kindel alus
puhtametiühingulisele arenemisele.

Ning järgnewad kongressi otstused, mis
tehti pea täiesti ühel häälel, tõendawad, et
Kesfliit tahab minna teadlikult jeda teed.

Resolutsioon ametiühingulise liikumise
arendamisest joowitab wõtta tarwitusele
teiste maade tööliste poolt proowitud abi-
nõud: koguda wõitluskapitale, walida juh-
tiwateks jõududeks asjatundlikke inimesi,
luua kesforganisaatsoon, ajutada toetuskapi-
tale ning panna ametise usaldusmehele.

Muidugi ei ole filmapaari wabele jätud
töölise palgaolude parandamise küsimus,
joowitades hakata läbi suruma kollektiivle-
pinguid, fusiuresse on antud hegi aluse
seisuguste lepingute jölmimisel. Waewalt
on mõni kuu jelle otstuse tegemisest möödunud
ning meie näemeegi juba wõitluse algust kol-
lektiivlepingute kajaiks.

Kultuuriline töö on seisnud alati elujöu-
lise ametiühingulise liikumise lipul. Ka 1.
kongress kohustab Kesfliidu juhatus korral-
dama loenguid ja kurjusi ametiühingute liik-
metele, aga ka ametiühinguliste tegelastele,
andma wälja kirjandust jne. Sama asjaki-
tud on otstused korterikõiksuse lahendamiseft,
farkstusliikumiseft j. t.

Kõikwõttes peab tähendama, et 1. Kes-
fliidu kongress andis meie ametiühingulisele
liikumisele õige summa. Määdseft peale ei
tarwitje keegi enam umbusklikult temasse
suhuda. Ja meie tänases manbris awalda-
tud Kesfliidu juhatusse aruarme tõendabki,
et usaldus Kesfliidur vastu kaswab alataja. Kui
Kesfliitu kuulwad organisaatsoonid lähewad
edasi kongressil määratud rada mööda, siis
saame warsti maitsta ka oma töö ja waewa
wilja: eesti tööliskond wõrsjub peagi nii tu-
gewaks, et ta juudab teiste kultuurmaade
eeskujul hakata parandama meil seni walit-
jenud wõletfuid töö- ja palgatingimusi.

Eesti-Läti-Leedu Ametiühingute Liit loodud.

Riia konverentsil waliti Balti komitee.

Ühenduses Läti ametiühingute kongressiga, mis peeti 21.—22. apr. Riias, oli kutsutud kokku 23. jhp. ka Balti riikide ametiühingute komverents, millest mõtsid osa Eesti, Läti ja Leedu ametiühingud. Balti ametiühingute komverentsi ülesandeks oli luua

tugevasti kommunistide mõju all. Selle taqajärjel warises ametiühingute keskbüroo kaks korda kokku. Siis tuli ideoloogiline murrang. Ametiühingud wabanesid 1922. a. kommunistliku partei rippuawusest, lahkusid profinternist ja jäid väljaspoole rahvuswahelist foondusti. Kuid eraldumise halbtusest jaadi warsti aru ning juba 1923. a. astus keskbüroo Rahvuswahelise Ametiühingute Liidu (Amsterdami Intern.) liikmeks. Keskbüroole järgnes 1924. a. maatöölaliste üldühitus.



Läti ametiühingute keskliidu esimees Wezkalns.

alalist liitu tähendatud maade ametiühingute wahel, et wastastikku toetada üksteist ning esineda rahvuswahelises liikumises juurema ühjusena. Balti Ametiühingute Liidu loomisel oli eeskujuks Skandinaawia Liit, mis juure eduga töötab juba ammu.

Balti Liidust olid loomulikult häwitatud ka Rahvuswaheline Ametiühingute Liit ja Skandinaawia Liit, eesotsjas Rootsiaga. Mõlemad nad olid jaatnud komverentsile oma esitajad: R. M. L. — oma sekretäri Sasjenbachi ja Skandinaawia L. — Bergmanni, kes tuntud Eesti ametiühinglastele meie esimehest kongressist jaadid.

Kuna Balti Am. Liidu loomine põhimõttelikult otjustatud juba warempeetud komverentsil, siis nüüd jäi waid üle teda ülesehitada tegelikult. Seega kirjunes komverentsi päewaford õige liühisejeks: 1) aruanded, 2) walimised ja 3) wastastikune tootamine.

Duford Leedus.

Pikema ülewaatatega esines Leedu jaadid. Ametiühinguline liikumine algas seal 1919. a. ja oli nagu teisteski Balti riikides eialgu

algas üldine tõusu aeg. 1926. a., mil kaotati sõjajeadus, tõusis ametiühingute liikmete arw 20.000 peale. Neist kuulus keskbüroo kaudu R. M. Liitu — 15.000 ja kommunistide „ühendus-komitee“ kaudu Profinterni — 5.000 liiget. Peale selle olid veel kiriklikud „tööföderatsioonid“.

Pärast riigipööret häwitati aga terve ametiühinguline liikumine. Kiratjema jäid ühiskud wäiksemad ühijused. Aga ka neil ei laje politsei tegutjeda. 1927. a. lubati näit. ainult 5 koosolekut, kuid ka neidki ei käinud korda ärapidada. Mõõdunud aasta lõpul registreeriti niesti trükitöölaliste ühjus, kus on praegu 130 liiget.



Sahtamaa ametiühingute üldliidu sekretär Knoll kes wiibis hiljuti Tallinnas.

Kiriklikud am.-ühijused jagunesid kaheks. Tugevam osa toetab fashiste ja püüab oma huwides ehitada üles neid ühijasi, mis kuu-

Tööline!

Oled Sa juba ametiühingu liige?

Ainult ametiühingu kaudu võid oma elutingimusi parandada!

lusid enne R. A. Viitu. See ei lähe neil müüduki korda.

Töölise üldine olukord on vilets. Kuigi ametlikult peab maksma 8-tunniline tööpäev, ei pea teegi sellest finni, palgadäär-

3.000 liiget, ehk 18%. Paraleelselt ajutatud kommunistlikultides ametiühingutes olla 5.000 liiget, kuid teegi arv näib olevat liialdatud, sest Moskvasse on nad teatanud ainult 4000. Tegatakse kommunistlikul woolul ametiühingutes ei ole Lätis enam kuigi juurt pinda ning ta jääb kiratsema eraldatud teetina.

Gesti ametiühingute aruandes

näidati, et pärast talviõit kongressi j. o. viimase kolme kuu jooksul on Keekliitu kuuluvate ühingute liikmete arv kasvanud ligikaudu 1000 võrra, j. o. 25%.

Lähemate teletustega oma organijatjioonidest esinefid ka jmd. Sasjenbach ja Bergman.

Aruannete ärakutlamise järele ajuti

Balti büroo konstrueerimisele.

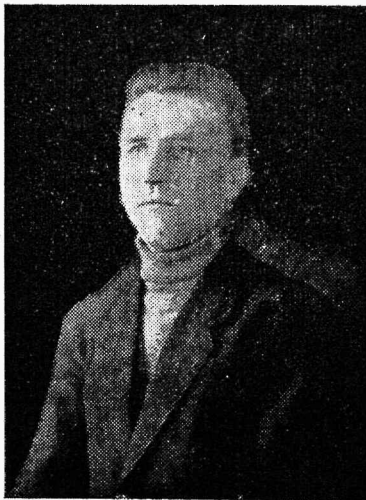
Kõigepealt otjüstati määrata Balti büroo ajukohaks Riia, kuna büroo tegeliku asjaajamise teostamise võtab oma peale Läti Ametiühingute Keffbüroo.

Balti Büroosse otjüstati walida igalt maalt kaks esitajat, kusjuures üks oleks alaline, teine aga iga kord vastava maa Keekliidu poolt määratav. Malijeks Büroo liikmeks waliti Gestist J. Piiskar, Lätist Wezfalu ja Moriz, kuna Leedu esitaja nimetatasse Leedu ametiühingute poolt hiljem.

Edasi määrati findlaks Balti Büroo tegevuse piirkond ja asjaajamise kord ning võeti vastu otjused vastastikuse toetamise asjus.

Büroo koosolekuid kawatsetakse pidada waheldamisi Tallinnas ja Riias ning edaspidi kui olud lubavad — ka Kaunases.

Rõnda on teoks jaanud Balti riikide ametiühingute tihhe foostötamine.



Soome ametiühingute keffbüroo abiesimees.
Edu. Jofela, kes oli külalisena meie
1. ametiühingute kongressil.

mijelt madalad, töötuid palju. Väljavaa-
teid tulewikku ei mingisuguseid. Töölise
ametiühinguline ja poliitiline liikumine aetud
põrandaalla. Keffbüroo 11. liikmest on
jäänud järele — 4. Tahetasse hakata välja-
andma kuukirja.

Ülewaade Lätist.

Läti ametiühingute keekliitu kuulub —
jn, Morizi aruande järgi — 21.000 töö-
list. Mõõdumud tegevusaastal tuli juure

Ülewaade Eestiama Töölisühingute Kesfliidu tegewusest.

Kohe pärast ametiühingute kongressi, mis peeti Tallinnas 6.—8. jaan. j. a., ajus Kesfliidu uus juhatus seniist tööd jätkama. Ajutati liidu juhatuse liikmetest mitmejuuguste eritegevusalade jaoks vastavad

eritoimkonnad,

kes nende tegewusalasje kuuluvaid liikmusei lahendavad Kesfliidu juhatuse iildijel juhitudimisel. Töötavad praegu organiseerimise, kultuur-, palga-, tööla töölise j. t. toimkonnad, kuna jookswat asjaajamiist hujib sekretariaat.

Juriidiline büroo

töötab juba läinud sügijest jaadik. Ta ülesandeks on lihelt poolt töölisele, erit ametiühingule ja nende liikmetele anda õigus-teaduslikku juhatusi ja ajada kohtuasju, ning teijelt poolt läbi waadata ja hinnata töölisesse puutuvaid seaduseelnõusid ja tarbetorral neid ise wälja töötada.

Rahwuswahelise töölisliikumise juhtes

teostati kongressi otjus Rahwuswahelise Ametiühingute Liidu liikmeteks astumise kohta. Kesfliidu jellekohane ettepanek tuli arutusjele R. M. L. nõukogu koosolekul Berliinis 18.—20. jaan. ja otjustati ihel häälel jaatavalt. Siit peale kuuluvad siis kõik Kesfliidus olevad ametiühingud ihtlasi ka rahwuswahelise ametiühingulise peresse. Ihes sellega algatas Kesfliit

Baltimaade ametiühingulise büroo

ajutamise liikimise, mis juba waremalt Stofholmi konverentsil tarwilikuks tunnistatud, kuid seni oli teostamata, sest et Eesti ametiühingud ei kuulunud R. M. L. liikmeteks. Konverents peeti Riias 23. aprillil j. a. Seal wõeti wastu ligema koostöö põhialused ja waliti büroo liikmed.

Ametiühingulise ajakirja wäljaandmine

on jeismud fogu Kesfliidu tegewuse festes päewaforral. Selle teostamist tahtas aineliste wõimaluste puudus. Alles siis, kui Kesfliidu jellekohase joowiawalduse töttu Rootsi Ametiühingute Liit lubas jelleks otsarbeits 2000 krooni toetust, wõidi ajuda ka wahuse teostamijele. Käesolewast numbrist peale hakkab ajakiri — „Töölise Hääl“ — forralitult kaks korda kuus ilmuma. Teda

täiendatakse ja juurendatakse jedomööda, kuidas tõuseb lugejate arv.

Ametiühingulise raamatukogu ajutamine

on teostamijel. Sinna tahtakse koguda eestfält rahwuswahelist ametiühingulist liikumist käsitawat kirjandust ja tarwilikke käsiraamatuid. Oja raamatuid, eestfält R. M. L. wäljaanded, on tajuta jaadud ja juba kohale jõudnud. Samuti on mitmetelt teiste maade liitidelt jaadud kirjandust, lepingute ärafirju, koduwordi ja muud materjale, mida meie ametiühingute tegelased jaamad kasulikult tarwitada.

Peale selle jaab Kesfliidu kaudu

R. M. L. kirjastatud raamatuid,

millistest oja alati jaadawal, teiji aga joo-wijaile otjekohe tellitakse. Sellega on loodud wõimalus neil ametiühinglastel, kes waldawad mõnda wõdrast keelt, Kesfliidu faasabil joodjalt jaada wastawat kirjandust.

Edasi on forraldatud märtsi- ja aprillikuude festes

ametiühingute tegelaste kirjused,

millist otjapõitjaid mõnikümmeend ametiühingute kuulajat. Need kirjused on esimene jamm ametiühingulise haridustöö alal, mida Kesfliit kaawatjeb arendada tulewikuski.

Töölisesse puutuma seadusandluse jälginine ja tarwilikkude eelnõude algatamine

riigifogu tööliserühmade abil on olnud alalielt Kesfliidu juhatuses päewaforral. Seda tegewusharu peab juhatus tarwilikumaks ja tahab jeda järjest rohkem arendada, kui tähtjat abinõu töölise olukorra parandamijeks.

Samuti on alalielt arendatud

töölise palgawõitlust

ja ametiühingule igapidi abiks olnud jelleks tarwilikkude eeltingimuste loomijel. Selle tulemusena wõib ära märkida, et juba mitmed ametiühingud on tõijelt käsile wõtnud palgawõitluse ettevalmistustjed. Kui jõutakse linn

ühendus rahwuswaheliste kutsesekretariaatidega

ja ametiühingud neisse wastu wõetakse, milleks eeltööd käsil, awanewad muidugi joodjamad wõimalused meilgi otjekohejeks palgawõitluseks.

Talve jooksul tuli sagedasti tegemist teha
tööta tööliste küsimusega,

aidates lahendada mitmesuguseid küsimusi,
mis eestkätt ühiskondlike tööde korraldamisel
sünnisid.

Keekliit astus samme

fuletud ühingute varanduste

tagajäamiseks. Suurema aja ühingute varandused on juba kätte saadud, teine osa ootab järele.

Ametiühingulist organisatsioonitööd

juhivad Keekliidu vastav toimikond. On kor-

raldatud jelleks koosolekuid ja abiks olnud ametiühingute nende töö korraldamisel.

Peale muu on Keekliit lewitanud

sendlehti ja üleskutseid

ning määratud eesmärgidega pöördunud korralduslikult mitmesuguste ametajutuste kui ka ametiühingute poole.

Ragu näha käesolevast ülevaatest, on Keekliidu tegevus suurelt osalt olnud ettevalmistavat laadi. Töö kasvab ja laieneb järjekindlalt. Iga päev toob uusi ülesandeid.

Ametiühinguline Tartu.

Ühingud näitavad järjekindlat tõusu.

Tartu ametiühingulist liikumine ei ole veel seal, kus ta olla võiks, kuid ei ole ka enam seal, kus mõned aastad tagasi oli.

On tunda paigumist, tõusu — viijat, kuid järjekindlalt. Jättes puudutamata ajad enne jaatuslikku 1. detj. (1924. a.) võib mainida tõusu algust pärast ametiühingute konverentsi kavapäevade ajal 1927. aastal. Seni vaid nimelise „tegitsejate“ ühingud hakkavad ka tegelikult tegitsema. Liikmete arv, mis oli langenud koguni madalale, hakkas tõusma. Mutati uusi ühinguid juurde, mille arv oli langenud miinimumini. See asutamise ja ümberkorraldamise aegsärk, kestab praegugi.

Just jellestõttu ei olegi Tartu ametiühingud juutnud oma otsekoheste ülesannete majandusliku võitluse kallale astuda. (Siia ei kuulu käimasoleva trükitööliste streik). Tuleb enne kasvada tugewaks, nii jeesmiselt kui ka arvuliselt, alles siis võib tagajärjekindlalt oma olukorra parandamise eest võitlusse astuda.

Anna ühikult seisavad ühingud ei moodusta täit jõudu, oli tarvis nende tööd ühtlustada. Selleks ajutati aprillil 1927 „Tartu Töölisiühingute keekliit“. Mutatajad olid metalli-, maatri- ja rätsepatöölised ametiühingud. Hiljem liitusid teised ühingud keekliiduga.

Keekliidu asutamine joodustas nute ühingute tekkimist. Praegu kuulub Tartu Töölisiühingute keekliitu 16 organisatsiooni, 14 ametiühingut ja 2 tööliserakonda üle 700 liikmega. Suuremad ühingud oma liikmete arvult on Tartu trükitööliste ühing

ligi 150 liiget, Tartu Rätsepatöölised Ametiühingus ka üle 125 liikme, Tartu majateenijate ühingus üle 80 liikme, Tartu aiatöölised ametiühingus umbes 80 liiget; näiteks jäme liikmearvuga on Tartu Metallitöölised ühingus, Tartu Puutöölised ühing, Tartu Eesti nabadöölised abiandmise ühingus, Tartu vabadöölised ühing, Njalehe- ja ajafirjamüüjate maastastikune abiandmise ühing, Gestimaa ehitustöölised liidu Tartu osakond, Tartu naiskäsitöölised ühingus, Tartu Vabadöölised ühinguist võib mainida, kui üht nooremat, kuid organisatsioonilisel palju saavutanud ühingu; viimajel päevil asutati Tartu koidu- ja maitseainete töölised ühingus.

Iga ametiühing saadab keekliidu nõukogu esitajaid vastavalt oma liikmete arvule, kuni 75 liikmeni 2 esitajat, üle 75 — 3 esitajat jne.

Nõukogu jänekorralised koosolekud on üle kahe nädala neljapäeviti. Sageli peetakse laiendatud nõukogu koosolekuid, kust osavõtavad töölisiwanemad, ametiühingute juhatused jne., et võimaldada päevaküsimusi kõigeküljelt käsitada.

Baldam oja Tartu ametiühinguid asuvad Rahvusvahelise ametiühingute liidu platvormil ja on jellelega ühinenud Gestimaa Töölisiühingute Keekliidu kaudu. Ametiühingute meeelolu kajastav keekliit on arusaadavalt samuti rahvusvahelise ametiühingute liidu platvormil.

Wärsket kuult ja julgust tõi juurde Tartu ametiühingulise liidumise Gestimaa töölisiühingute keekliidu liitumine Rahvus-

wahelise ametiühingute Liiduga. Sulf liifmeid, kes ilma findlate jenukohtadeta ühinguis tegutjeda ei ojanud ja fealt lahkufid, leitawad tee tagafi ametiühingusse.

Ei jaa muidugi eitada, et mõned ühingud rahduswahelise liitumise asjus eitawale jenukohale asunud.

Tartu töölislifumise wõid areneda ja arenebgi, kuid jee nõuab juurt tööd, järeljätmatut ja asjatundlikku tööd. Selleks on tarwis tegelafi, weel furd tegelafi, kes töö-

tawad töölislifumise edu päraist. Tartu töölislifumise jenujed aktiivsemad tegelafed on küll niipalju annud, kui nendelt nõuda wõid. Purustatud waremest ülesehitada fiiski jarnast töölisorganisatsioonide wõrku, milline on praegugi Tartus, on hiiglatöö, jeda tuleb hinnata.

Tartu Töölisühijuste keskkliidu juhatusse kuulawad käesolewal aastal A. Ojfrill — esimees, abid M. Sunapuu ja Ed. Kirz; sekretär Ed. Soome, abi W. Reino, laefur M. Walge, ametita juhataje liige G. Kuufil.

Ametiühingu kultuurilise ulesandeid.

Kuidas töötab Tallinna Trükitöölise Ühisus.

Uga ametiühing, kes tahab oma liigetele luua findla koonduskoha ja rahuldada liigete majanduslise kui ka waimlise huwe, on jeadnud enda tähtsamaks ulesandeks ka töölise kultuurliifimised. Palga tingimuste parandamise nõude kõrwal edendatakse ametiühinguis ka puhtkultuurilise alafi, nagu jeda on muufika, peod, loengud ka kõnetoosolefid, raamatufogu, sport jne. Nende alade käsitamise otstarbekohafufe mõttes on loodud aladele wastawad toimkonnad, ringid, jne. Et eesti ametiühingud weel alles noored ja arenemisafimel, fiis ei ole need alad igalpool läbiwiidud. Parema lugu on wast ainult trükitöölisega, kel igas linnas on oma findel ametiühing. Kõige laialdasem neift ametiühinguteft nii oma tegewuse kui ka liigete arwu poolest on Tallinna trükitöölise ametiühing. Waadelbes jelle ühingu 1927 aasta tegewuse aruannet tõendawaid arwufi wõime näha tõeliku piltili ühe eeskujulikuma majandusorganisatsioonil elust. Kõgu ühingu aastane rahaline läbikäik juunies 1927 a. kaunis arwäärjeks jummaks 1.736.539 j.

Ühingu päämijeks fissetuleku allikaks on liifnemaks, mis moodustab umbes 70% kõgu fissetulekust. Uga liige maksab oma palgast ühijufe heaks 3%, mis wõimaldab ühingule juuremat fissetuleku faamist. Ülejäänud jummad tulewad forjandustest, pidudeft ja ruumide üürift. Ühingu liifme jummaforral maksustatakse iga ühingu liige ühefordjelt 10% nõdalapalgast jumnud liifme omakste heaks.

Wäljaminekuteft on ühingul tähtsal kohal hoolekanne — 415.618 j. ja matufeabiraha, mis moodustab üle 25% kõgu wäljaminekuteft.

Uga hoolealune jaab eluajal 500 j. toetust, kuna töötatöölised jaotwad 700 j. nõdalas teatud normide järgi.

Umbes 20% läheb forteri ja jellega kaajakäiwate nõuete fuludeks, mis aga tuleb ojal tagafi, kuna ühing üürib teistele ka ruumifid wälja. Praegu kaotab ühing keskklinnas juuremaid ruume, mis wõimaldab talle laialijemaid ulesandeid täita. Tähtjat oja etendab ühingu kultuurtoimkond, kuhu kuulawad igafugused ringid. Kultuurtoimkonnale on eelarwe forras antud kaunis juurt toetust. Seetõttu tegutewad ühingu juures orkester, laulukoor, malering, peotoimkond jt. Ühingu raamatufogu tegutseb ka edukalt ja koosneb umbes 3.000 köiteft. Peale nende antafje ühingu poolt weel reifu- ja juriidilift abi, milleks on loodud liidu kaska juure erilised fondid. Läänud aastal ajutati liidu juure ka majasehitamise fond, mille heaks liifmed maksustatakse iga nõdal 2-5 jendini. Kuna jel teel üle riigi jaadafje kaunis juured jummad, fiis wõiwad trükitöölised ka oma majasehitamise peale mõelda.

Need olefjid päämijelt kõif tähtjad tööalad, mis on käsitufel Tallinna Trükitöölise Ühisuses. Seetõttu on ka kõgu töö häid tulemusil annud, ja läinud aastal oli ühinguise koondunud trükitöölise arw umbes

85% kogu Tallinnas olemasolevatest trükitöölisest. Streigi ajal aga on ka mitteliikmed streikijatega ühinenud nii et praegu võib julgesti lugeda jeda protsenti umbes

95 peale. Ja jeda võimaldas eeskätt ühingu siinemine töökorraldus, mis annab liigetele reaalse vastutuse iga nädala äramakstuse maksu eest. M. D.—h.

Wälismaiselest ametiühinguest.

Wõitluste lõppemine Rootsis.

Käesoleva aasta jaanuarikuu töötajate häävendamise otstarbel ettevõtjate poolt wäljakuulutatud tööpulg rootsi tšelluloosi-, paberi- ja lauadööstuses lõppes hiljuti wahakohtu otjuse põhjal. Sinnedes wõitluse tulemusi, võib üldkokkuvõttes rõhutada ettevõtjate kaotust. Töölised pidid kiiri palgaküsimuses piirata järele andma, wahendades maksimaalseid norme, kuid kaugeltki mitte jela määral, nagu soowisid ettevõtjad. Olgu tähendatud, et palga alandamine, nagu hiljem selgus, puudutab ainult ühikute wabrikute ühikuid töölisi. Selle wastu tõstatate aga palga alammäärasid 10% wõrra waga paljudes tehastes ja wäliliste tööliliste tunni taju ühegi 77 öörikt 80 öörikt.

Täielikult lätsid aga nurja ettevõtjate katjed häävendada arstiabi, puhkeaja tingimusi ja ületunnitaju norme. Selles ojas jäid täies ulatuses maksma lepingu jenised tingimused.

Kaewandustööstuse töölised ja teised wõitluses seiswate kutsete töölised jatkawad läbirääkimisi ning pole wõimatu, et sealgi lõpetatakse wõitlus wahakohtu otjusega.

Rootsi ametiühingute liikmete arwu kasw.

Wõõdunud aastal tõusis Rootsi ametiühingute liitu kuuluwate ametiühingute liikmete arw 414.859 pealt 437.974 peale, juurenedes 23.115 liikme ehk 5,6% wõrra. Aasta lõpuks kuulusid ametiühinguste liitu 36 ühikuliitu.

Ruuteriametnikkude rahwuswahelise kutsete sekretariaadi

uuteks liikmeteks on astunud kahe maa organijatsioonid: Läti proowireijijate ühingu ja Englise büroo naisametnikkude liit.

Itaalia ametiühingute üldliit

mille juhatus põgenenud fashistide terrori eest Pariisi, awaldas kogu maailma töölis-

tele üleskutse, mis lõpeb järgmiste sõnadega: „Itaalia Ametiühingute liit pöördub töölisinternatsionaali kaudu kõikide maade töölisorganijatsioonide poole palwega awaldada 1. mail koraldatavatel koosolekul tel kõige waljemat protesti Itaalias walitjewa fashistliku tagatijumise ja mõrtjufaliku režiimi wastu.

Streik Bombay.

Bombay jätsid 23 ketruse wabriku töölised töö seisma. On arwata et wõitlus wuhkeb ka teistes jama tööstusharu ettevõtetes. Streigi esimesel päewadel leidis ajel kokkupõrked politsei ja streikijate wahel. Wilmasteest on kahetja wangistatud. Politseikomisar keelas ära streikijate meelesawaldused ja koosolekid.

Raudteelaste streik Indias.

Kalkuta teadete järgi kestab lääne Indias juba paar nädalat raudteelaste streik, milles wõtawad oja 20.000 riigiraudtee ja 10.000 eraraudteede töölisi. Streikijate ja politseimikkude wahel on tulnud ette warijeid kokkupõrkeid. Haawata on saanud 13 inimest, neist 5 politseimikku.

Danzigi trükitööliliste streik.

Danzigi trükitöölised jatkawad streiki. Lehtedest ilmawad ainult jotsialistlik „Rahwa Hääl“ ja jaksakeelne poola leht „Waltische Presse“. Senised läbirääkimised pole annud mingihuguseid tagajärgi. Streigi lõppu pole ette näha. Duford tööliliste juures muutujeta, meelesolu waga hea.

Tööpuudus Saksamaal wäheneb.

Saksa Ametiühingute üldliidu poolt kokkujeatud arwustikuliste andmete järgi on märtsi kuul tänawu olunud ametiühingute liigetest 9,3 protsenti töötaja, (weebruaris 10,5%). Wõõdunud aastal oli töötaja ametiühingute liikmeid märtsis 11,8 protsenti.

Töötute hulka on wähenenud kõikides tööstusharudes, wäljaarwatud ainult nahatööstus.

Soolimata tuntawast töötute hulga kahenemisest, piisib ikkagi nende üldarwu wõrrel-des ennejoaegsaga weel õige juurena.

Ärgu puudugu ametiühinglase laualt

Ametiühinglase käsiraamat

E. Joonase

Ametiühingud,

nende ülesanded

ja võitlusvahendid

Eestimaa töölisühingute Keskliidu kirjastus 1927 a. Müüvad kõik Keskliitu kuuluvad ühingud ja Keskliidu büroo Tallinn, W. Pärnu mnt. 31.

**Hind kõigest 50 senti.
126 lehekülge suur.**

Teateid ametiühinguist.

Cesti ametiühingute pere kasvab.

Eestimaa Töölisühingute Keskliitu kuulub praegu 77 ametiühingulist organisatsiooni, kellel on viimaste kokkuvõtete järgi 5263 liiget. Tegelikult on liikmete arv märksa suurem, sest kokkuvõtte on tehtud suuremalt osalt tahvel kogutud andmetel. Viimastel kuudel on aga kõigis ametiühinguis olnud tuntav liikmete juurevool.

Suurematest organisatsioonidest on: Üleriiklik Maatööstusühendus 47 osakonnaga, kellel on üle 1500 liikme, Tallinna Ametiühingute Kesksuudkogu, kelle alla kuulub 6 ühingut üle 800 liikmega, ja Tartu Töölisühingute Keskliit, kuhu kuulub 16 ühingut üle 700 liikmega.

Ühingutest on suuremaarvulised: Tallinnas — trükitöölise, raudteelaste, metallistide, rätsepatöölise ja majateenijate

ühingud; Tartus — rätsepatöölise üh., ning teistest — Pärnu, Viljandi ja Sindi ühingud.

Eestimaa Töölisühingute Keskliidu juhatus asub Tallinnas, Väike Pärnu m. 31, „Töölise Kodu“ ruumides, kolmandal korral.

Büroo tunnid iga päev, peale laupäevade ja puhkepäevade, kella 6—8 õhtul.

Keskliidu juriidiline büroo

asub Tallinnas, W. Pärnu m. 31. Büroo tunnid igal neljapäeval kella 4—6 õhtul. Büroo vastab ka kirjalike nõuaküsimiste peale, kui vastamiseks lihtsat juure 10-margaline postmark.

Tallinna Metallitöölise ametiühinguse

asjaajamise tunnid on igal keeläädalal ja neljapäeval kella 6—8 õhtul.

Büroo ruumid asuvad W. Pärnu m. 31, 3-bal korral.

Kontori-, kantselei- ja kooperatiivteenijate ametiühing.

Asjaajamise tunnid igal teisipäeval ja reedel kella 6—8 õhtul. Ajak. W. Pärnu m. 31.

Sama ametiühingu juures teatatakse „Kriitteenijate Klubi“, mille õhtud on igal teisipäeval ja reedel, alates kell 7.

*

Gesti Loiduainete Töölise Ametiühing.

Juhatare koosolekud on igal keftnädalal kell 7 õhtul, W. Pärnu m. 31. Liikmete wastuwõtmine fealjamas igal laupäeval kella 6—9 õhtul.

*

Keskkütte ja weewärgi töölise ametiühingu

juhatare koosolekud on igal keftnädalal kella 19—21. W. Pärnu m. 31, ametiühingute ruumides.

Samal ajal wõetakse wastu ka uusi liikmeid.

*

Uuemaid andmeid trükitöölise streigi käigust.

Trükitöölise ülemaaline streik, mis ettevõtjate wastutulematuse tõttu, 21. märtsil algas ja nüüd feega juba üle kuu aja on keftnud, jatkub endise üksmeelega trükitöölise poolt edasi. Töö-hoolekandeministeeriumi peasekretäri Sonini algatusel kujuti mõlemad pooled 21. aprillil töö-hoolekandeministeeriumisse läbirääkimistele streigi lõpetamise wõimaluste üle. Trükitodade omanikkude poolt olid ilmunud Weiler, Wibopuu ja Silberhand. Trükitöölise poolt 7 Gesti Trükitöölise Liidu efitajat. Läbirääkimistel teatasid töölise efitajad, et nad

jääwad oma endiste nõudmiste juure, jelle peale waatamata et elufallidus wiimastel kuudel tuntuvalt on tõusnud. Pealegi tugenewad nende nõudmised ametlikele andmetele riigi ftatistikabiuroo wäljaannetest, kus tõendatud, et elufallidus wiimase wõe aasta jooksul on tõusnud 27% wõrra. Ihtlasi nõuti streigimurdjate wallandamist ja kollektiivlepingute wastuwõtmist.

Ettevõtjad teatasid, et nemad mingijugusest palgakõrgendusest ei taha teadagi, on nõus trükitöölise tööle wõtma tingimustel, mis neil praegu töökodades maksntas. Need tingimused olewat, endise 2100 marga asemel 1500—1800 marga nädalas, mingijuguseid kollektiivlepinguid ei tunnista jne.

Õdigile on nüüd jelge, kelle jüü pärast kestab streik edasi ja kelle peale langeb wastutus streigi tagajärgede eest.

Terwe kapitalistlik wäerind, kelle jelljataka wabrikantide iihjus, on end organijeerinud jelleks, et nurja ajada streiki, mis kõigiti õigustatud.

Tahetakse, maksu mis maksjab, murda trükitöölise wastuapanu, ja wõetakse kõid mõeldawad abinõud tarwitajele, et osta ära iifistikuid nõrgemaloomuga iifistikuid ja tekitada lõhet töölise jeeas.

Kõid need katked, ei ole annud neile mingijuguseid tagajärgi: Gesti töölise eelwägi, trükitöölised, jeejawanad praegu niijama kindlalt kui streigi alguses; nemad on alati oma õiglased nõudmised töölise elujärje parandamiseks läbi jurnunud, ja kindel on, et nad jeda ka praegusel korral, kus nende jelljataga jeejab fogu rahwuswaheline töölise armee, peawad juutma ja juudawad, olgu wõitlus iifskõid kui raske. R. W.

„Töölise Hääle“ järgmine number ilmub 3. juunil. Ametiühinglased, tellige ja lewitage oma hääl-
:- :- kandjat, tehke hoolega kaastööd. :- :-
Talituse ja toimetuse aadr.: Tallinn, W. Pärnu m. 31.
